

Boix i Congost, amb llibres de Pierre Vilar. A sota, Nadal, De Puig, Vilar i Sobrequés, el maig del 1979, a Girona. / MIQUEL RUIZ / QUIM CURBET

El valor incalculable dels llibres

La UdG és a punt d'iniciar la catalogació del llegat històric de Pierre Vilar

El físic Oriol Bohigas i la historiadora Núria Sales (filla del novel·lista Joan Sales) és un matrimoni de catalans que fa més de 30 anys que resideix a París. A través de l'amistat amb el fill de Pierre Vilar, Jean, es va produir el primer contacte del que acabaria amb una donació. Va ser durant un dinar a casa dels Bohigas quan es va plantejar que la biblioteca de l'historiador francès fos entregada. I si es parlava de Girona

i la universitat, el contacte a Girona només podia tenir un nom: Rosa Congost, degana de la Facultat de Lletres i deixeble seva. Jean Vilar es va plantejar donar-la després de consultar-ho amb els seus fills.

I després diuen que els llibres no s'han de deixar? Doncs serà en vida. El llegat de Pierre Vilar ja és a la biblioteca de la Facultat de Lletres. La sala era un despatx però ara és un magatzem perquè conté 180 caixes on hi ha uns 6.000 llibres. La temptació és gran i et vénen ganes de profanar el *tast* dels experts. Mentre dialogues amb Rosa Congost i Antònia Boix, directora dels serveis de biblioteques, la ment et traïx i et suplica que s'haurien d'obrir les caixes «de seguida!». L'Antònia va parlant de l'inventari, però la seva simpatia canvia quan li exposes la feina que tindrà. Obriem la primera caixa i espe-

ro que la casualitat faci que hi hagi un llibre de Congost. Llàstima! Anem mirant, tocant i buscant apunts i dedicatòries que facin més entranyables els volums. Els llibres que fan olor de nous són una temptació per a molts lectors, però el tacte del paper vell i la seva olor són especials.

La donació també hauria de tenir el llegat d'historiadors que se'n senten deixebles. N'hi ha molts perquè la seva figura és molt elogiada, així com també la seva estima per Catalunya. Congost podria estar dies parlant, però la seva modèstia projecta saviesa. Boix presumeix de la donació, però és el torn d'altres *llegats*.

I entre els *llegats*, n'hi ha tres d'inevitables. Són historiadors gironins de la portada de *Presència* del maig del 79 que van acompanyar Pierre Vilar durant un dia pel centre de la ciutat. El senador del PSC i

membre del Consell Europeu Lluís Maria de Puig va ser, fins i tot, alumne seu a la mítica Sorbona i evoca des d'Estrasburg: «Era un gran intel·lectual, d'una erudició extraordinària, amb una capacitat de síntesi molt remarcable i que va dedicar bona part de la seva vida a estudiar Catalunya. A més, era un professor brillant i un home amb un sentit històric de la política i un sentit polític de la història.»

Jaume Sobrequés, director del Museu d'Història de Catalunya, parla de la correspondència que Vilar mantenia amb el seu pare, Santiago, abans d'explicar-nos el seu record. «Va ser un dels grans símbols de la historiografia contemporània i és l'hereu simbòlic de Vicens Vives, que va morir als anys seixanta, i aleshores ell es converteix en el pal de paller de molts joves historiadors de Catalunya.»

Per acabar, la dedicatòria l'escriu el conseller Joaquim Nadal. «Va ser un referent mític per a tota una generació. Apreciava molt la seva capacitat d'anàlisi i la precisió en els judicis, a més d'una personalitat riquíssima. Les seves obres eren llibres de capçalera perquè parlaven de coses que per a nosaltres eren remotes.»

De records a un record. D'autors a un autor. D'oradors a un orador. D'historiadors a un historiador. El llegat s'ho val.